

**Rotterdam
Rijnmond**

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Proeftuin Regio Rijnmond Wij doen het beter!

Raad voor de Kinderbescherming
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Rotterdam, 22 oktober 2021

Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond

p/a Gemeente Rotterdam
Jeugd en Onderwijs
Postbus 70014
3000 KS Rotterdam
www.jeugdhulprijnmond.nl

Inhoudsopgave

pagina

DEEL 1 ONZE AMBITIE

1. Inleiding	3
2. Doelen en ambitie	3
3. Thema's	4
- Onderzoek	
- Jeugdcriminaliteit	
4. Resultaten	5
5. Proces	6

DEEL 2 HET VERANDERPLAN

1. Uitgangspunten	8
2. Wat gaan we doen?	8
- Partners	
- Doel van de Proeftuin	
- Scope	
- Doelgroep	
- Onderwerpen van de Proeftuin:	9
✓ Bredere samenwerking aan de voorkant	
✓ Effectiever en efficiënter onderzoek ten behoeve kwaliteitsverbetering van het proces vanuit clientperspectief	
- Verbindingen	
3. Manier van werken en agile werken	11
4. Monitoring en evaluatie	11
5. Randvoorwaarden	12
6. Organisatie / governance	12
- Stuurgroep	
- Projectleider /verandermanager	
- Projectteam	
- Rollen en verantwoordelijkheden	
✓ Het uitvoeringsteam	
✓ Het lokaal team	
✓ GRJR (Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond)	
✓ Het landelijk programmateam	
7. Communicatie	14
8. Activiteiten	14

DEEL 3 DE BEGROTING

De begroting	16
--------------	----

DEEL 1 ONZE AMBITIE

1. Inleiding

Het door alle partners ontwikkelde toekomstscenario kind- en gezinsbescherming (hierna: toekomstscenario) schetst de benodigde verbetering en vereenvoudiging van de jeugdbeschermingsketen. In Rotterdam Rijnmond willen we actief en ambitieus aan de slag; we herkennen dagelijks de knelpunten waar de professionals van onze organisaties en vooral onze cliënten tegen aan lopen.

We willen het beter doen – beter voor het kind en het gezin. Dit zal voortdurend onze toetssteen zijn bij de inrichting van de proeftuin en het vormgeven van de gezamenlijke werkzaamheden: wordt het kind/de jeugdige en het gezin hier beter van?

2. Doelen en ambitie

In onze proeftuin gaan we een effectieve/integrale samenwerking tussen de lokale teams en Veilig Thuis, Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond en de Raad voor de Kinderbescherming opzetten.

Ambitie

De stem en eigen oplossingsrichtingen van het kind en zijn/haar ouders of verzorgers worden altijd gehoord en zijn de start van onze aanpak. We plaatsen zo min mogelijk kinderen uit huis. Het kind is thuis of zo thuis als mogelijk. We zijn zo kort als mogelijk en zo lang als nodig betrokken bij het gezin. We bieden snelle en passende analyse, onderzoek en dienstverlening voor kind en gezin. We dragen zorg voor goede rechtsbescherming van de cliënten.

Doelen

- Samenwerking richten op het vroegtijdig signaleren en snellere advisering, waarbij we willen inzetten op de (pre)civiele en strafrechtketen
- Bij vermoedens van ernstig huiselijk geweld of kindermishandeling waarbij onderzoek gewenst is, wordt de wijze van onderzoek verbeterd. Dit doen we door kinderen, ouders en wetenschappers te bevragen. We dragen zorg voor een kwalitatief feitelijke rapportage waarbij aandacht is voor levensdomeinen, gedrag en indien nodig forensische en medische informatie. Het rapport is voor kinderen, ouders en de rechter een helder relaas. Het streven is om kinderen zoveel als mogelijk thuis te laten zijn. Daar waar dat niet lukt wordt gezamenlijk geëvalueerd en geleerd om toekomstige uithuisplaatsingen te voorkomen.
- Verbeteren van de kwaliteit van het werk en het werkproces in de keten. Maar vooral willen we dat de cliënt er beter van wordt van onze samenwerking. Daarom gaan we verder dan alleen 'beter samenwerken'. We ontdebelen werkprocessen en activiteiten – anders geformuleerd: we ontwikkelen één methodiek / één vloeiende lijn. Juridische kaders blijven uiteraard kaderstellend, maar we zoeken daarbij wel actief de grenzen op. We nemen het kind en het gezin als uitgangspunt: welke werkzaamheden moeten worden verricht om de veiligheid en de veilige ontwikkeling van het kind en het gezin te realiseren en duurzaam te borgen? Op basis daarvan bezien we welke organisatie wat te doen heeft en wat kan doen. We ontwikkelen en operationaliseren een gezamenlijk inhoudelijk onderzoek en plan.

- Het lokaal team vormt het vaste gezicht voor het gezin waarbij het kwaliteitskader 'werken aan veiligheid voor lokale teams' centraal staat en indien nodig specialistische expertise erbij wordt gehaald.

3. Thema's

We gaan in twee gebieden/gemeenten¹ met twee thema's aan de slag. We kiezen voor de thema's *onderzoek* en *jeugdcriminaliteit*. De onderbouwing voor deze keuze is als volgt:

Onderzoek

Alle betrokken partijen voeren op dit moment vanuit hun eigen opdracht en wettelijk kader onderzoek uit. Wij hebben geconstateerd dat onderzoek onvoldoende plek heeft gekregen in het toekomstscenario en willen daarom onderzoeken hoe onderzoek in het toekomstscenario past. Onze proeftuin richt zich op één onderzoek voor de cliënt, ongeacht de organisatie – uiteraard binnen de wettelijke mogelijkheden. We ontwikkelen gezamenlijk een opzet, methodiek en gemeenschappelijke taal voor het onderzoek. We nemen hierbij ook het plan van aanpak mee dat wordt opgesteld als het tot een maatregel komt. Het onderzoek moet integraal onderdeel zijn van het plan en gebaseerd zijn op dezelfde methodiek, opzet en taal. We streven ernaar om het onderzoek en het plan van aanpak zodanig te integreren, zodat er geen overdracht plaatsvindt en we versnelling voor de cliënt realiseren.

We willen met de focus op onderzoek ook aantonen dat een andere manier van werken de kwaliteit van het onderzoek en het plan van aanpak verbetert. Ons onderzoek en plan van aanpak richten zich niet alleen op de veiligheid en de ontwikkelingsbedreiging van het kind, maar ook op de problemen in het gezin, zoals schulden, verslaving, psychiatrische problematiek of huisvesting. Dit zijn precies de problemen die we nu in de huidige jeugdbeschermingsketen onvoldoende kunnen aanpakken. De inhoud van het onderzoeksrapport omvat feitelijke informatie waarbij de oplossingsrichting van alle betrokkenen nadrukkelijk een plek heeft gekregen. Indien medisch-forensische informatie nodig is wordt integraal samengewerkt met experts (in Rotterdam-Rijnmond betekent dit dat er samengewerkt wordt met Filomena, centrum huiselijk geweld en kindermishandeling).

Mocht overwogen worden dat een gedwongen kader nodig is (civielrechtelijk), dient er een onafhankelijke toets te worden gedaan alvorens de rapportage en het advies aan de kinderrechter wordt voorgelegd.

De scope van het thema onderzoek in de proeftuin richt zich op het moment van melding op het jeugdbeschermingsplein, een melding bij VT waarop onderzoek volgt of een melding vanuit de GI aan de RvdK, tot en met einde van de maatregel en afschaling naar het lokale team.

Jeugdcriminaliteit

Het toekomstscenario is nog onduidelijk over de positionering van de jeugdreclassering in het regionaal veiligheidsteam. Wij zijn van mening dat jeugdcriminaliteit vaak samenhangt met gezinsproblematiek en/of ontwikkelingsbedreiging van de jeugdige. Naar onze mening is jeugdreclassering onderdeel van de bredere opdracht tot jeugdbescherming, omdat (dreigend) delictgedrag ook een ontwikkelingsbedreiging is. Wij willen daarom met onze proeftuin onderzoeken of jeugdreclassering onderdeel van het toekomstscenario zou moeten zijn. Dit betekent dat we binnen werkprocessen op zoek gaan naar verbetering en ontdubbeling en

---

¹ Wordt nader bepaald in overleg met de gemeenten

zoeken we actief naar efficiencyverbeteringen in het proces. Daarnaast gaat het om de gezamenlijke ondersteuning en advisering van de professionals in de lokale teams in het verminderen van dreigende criminaliteit bij jeugdigen. Hiermee sluiten we aan bij de door het Zorg- en Veiligheidshuis Rotterdam Rijnmond ingezette afschaling van casuïstiek naar de lokale teams. Met de proeftuin willen we de lokale teams actief ondersteunen in het oppakken van deze casuïstiek. De scope van het thema jeugdcriminaliteit in de proeftuin is derhalve de JR-maatregel, de preventieve jeugdreclassering en de afschalingscasuïstiek van het Z&VHRR.

Een jeugdreclasseringsmaatregel wordt nu al gezinsgericht uitgevoerd. In de proeftuin willen we hierin verder gaan door ook de benodigde volwassenhulpverlening in te zetten.

Met een proeftuin gericht op bovenstaande twee thema's onderbouwen en operationaliseren we de verdere invulling van het toekomstscenario op de onderdelen onderzoek en jeugdreclassering/ jeugdcriminaliteit. Beide thema's richten zich op de relatie tussen het regionaal veiligheidsteam en de lokale teams: hoe sluit het veiligheidsteam zo goed mogelijk aan bij het lokaal team, hoe versterkt het veiligheidsteam het lokale team en hoe organiseren we het werk het beste voor de cliënt?

4. Resultaten

We willen de volgende resultaten in de proeftuin bereiken:

1. Een cliëntgerichtere kind – en gezinsbeschermingsketen
  - Er is sprake van één methodiek, format en taal voor alle betrokkenen in de keten
  - Het onderzoek maakt deel uit van het vervolg in hulpverlening / dienstverlening door bijvoorbeeld wijkteams en aanbieders.
  - Een gedegen analyse is de basis en integraal onderdeel van het onderzoek en/of plan van aanpak
  - Het onderzoek en/of plan van aanpak wordt samen met de ouders, de jeugdige, het informele netwerk en de betrokken hulpverleners vormgegeven
  - Het onderzoek en het bijbehorende format is onderschreven door kinderen en ouders en wetenschappers.
  - Tijdens de uitvoering van het onderzoek wordt hulpverlening ingezet/doorgezet
  - Kinderen en ouders/ verzorgers zijn gehoord en begrijpen het onderzoek, het plan van aanpak en hun oplossingsrichtingen hebben een plek gekregen.
  - De doorlooptijd in de jeugdbeschermingsketen (van melding tot OTS/ JR en afschaling naar gemeentelijk voorveld wordt aanzienlijk verkort
  - Er is zo min mogelijk overdracht van cliënten naar nieuwe contactpersonen (organisaties); ouders en kinderen hoeven maar één keer hun verhaal te doen.
2. De jeugdige en zijn of haar ouders/ verzorgers zijn en voelen zich veilig en gehoord
  - Analyse en veiligheidsbeoordelingen geschieden integraal (multidisciplinair en met de betrokken ketenpartners)
  - Minder terugmeldingen (onderzoek/ JB-plein en maatregelen)
  - Cliëntbevraging
3. Tijdige en passende (jeugd)hulp
  - Jeugdhulp is beschikbaar en start uiterlijk binnen drie maanden na start jeugdbeschermingsmaatregel
  - Afname zwaarte van de zorg en daarmee ook van de problematiek

- Volwassenhulp integraal onderdeel van het onderzoek en plan van aanpak.
4. Minder en kortere jeugdbeschermingsmaatregelen (OTS en JR)
    - Minder aantal OTS'en en JR-maatregelen
    - Duur OTS'en en JR-maatregelen korter
  5. Minder en kortere uithuisplaatsingen (we sluiten aan bij de 'beweging van nul')
    - Minder uithuisplaatsingen
    - Duur uithuisplaatsingen korter
    - Uithuisplaatsingen bij voorkeur in het netwerk
  6. Ontdubbelen in werkprocessen dient te leiden tot efficiëntie. Denk aan eenduidige casusregie, 1 keer het verhaal vertellen en mogelijk het afschaffen van het jeugdbeschermingsplein.
  7. Versnelling van de onderzoeks- en planfase leidt tot minder (risico tot) escalaties (crisismeldingen, jeugdbeschermingsmaatregelen en noodzaak tot zwaardere hulpverlening). Versnelling, ontdubbeling en vermijden van een 'estafette' in het systeem leidt tot snellere diagnostiek, analyse en aanpak. Er kan sneller hulpverlening in het gezin worden ingezet en de veiligheidsproblemen en ontwikkelingsbedreigingen kunnen sneller worden gestopt of in ieder geval verminderd.
  8. Versnelling van de onderzoeks- en planfase leidt tot een hogere cliënttevredenheid en meer draagvlak voor het (gezamenlijke) plan van aanpak

De geformuleerde resultaten zullen verder worden uitgewerkt en geconcretiseerd, opdat kwalitatief en kwantitatief onderzoek (monitoring en evaluatie) kan worden gedaan om te bepalen of de resultaten zijn bereikt.

5. Proces

Alle betrokken partners – lokale teams/gemeenten, Raad voor de Kinderbescherming (RvdK), Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond (JBRR) (inclusief William Schrikker Stichting JBJR) en Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond (VTRR) – zijn gecommitteerd om in de proeftuin aan de slag te gaan. Dit commitment houdt in dat we de ambitie en doelen onderschrijven, tijd en energie in de proeftuin steken en bereid zijn 'out of the box' (buiten de kaders van onze organisaties) te denken en te handelen. We nemen de tijd om met en van elkaar te leren – wat tot uiting komt in voldoende tijd voor de professional en het organiseren van leerbijeenkomsten (ook op casusniveau). Monitoring en tussentijdse evaluatie moet ook leiden tot input voor het leren. Bereiken we wat we willen bereiken? Wat kan anders en beter?

De verdere inrichting van de proeftuin wordt met en door onze professionals gedaan. De cliënt vervult hierin een belangrijke rol. We willen immers voortdurend toetsen of het kind en zijn/ haar ouders/ verzorgers er beter van worden. Daarom krijgen onze jongerenraden, cliëntenraden en ervaringsdeskundigen een actieve rol in de proeftuin. We zien de proeftuin als een veranderkundig traject, aangezien complexe systemen zich maar beperkt laten sturen en beperkt voorspelbaar zijn. We werken daarom op een agile manier, wat betekent dat we flexibel in een multidisciplinair team werken met korte cycli. We verleiden elkaar en anderen om met elkaar op pad te gaan, om vanuit onze gemeenschappelijke analytische en creatieve vermogens tot een idee te komen voor de eerste stap richting het beeld van de toekomst. Na het zetten van

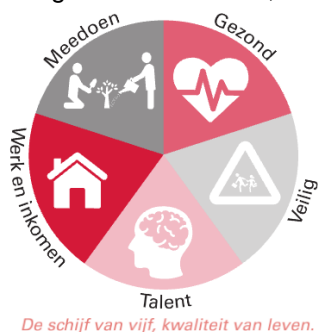
deze eerste stap ontstaat een nieuwe context (en waarde voor de client) en wordt de volgende stap bedacht. Ons projectvoorstel zal daarom een hoog abstractieniveau hebben, omdat de te zetten stappen niet van tevoren uit te denken zijn.

DEEL 2 HET VERANDERPLAN

1. Uitgangspunten:

- De proeftuin sluit aan bij de uitgangspunten zoals beschreven in het toekomstscenario kind – en gezinsbescherming (0-100)
- De proeftuin sluit aan bij de waarden zoals beschreven in diverse wetten. Die waarden zijn:
  - De client staat centraal: de client (gezin / huishouden) heeft de regie en waar dat niet mogelijk is, is er waar mogelijk gezamenlijke besluitvorming. We luisteren naar de stem van het kind
  - Ieder kind en gezin heeft recht op tijdige en passende hulp
  - Binnen de pilot wordt systemisch gewerkt en gekeken.
  - Veiligheid voorop.
  - Maatwerk realiseren.
  - Integraal, multidisciplinair en over beleidsdomeinen heen, daar waar relevant voor het gezin/ huishouden, met gebruikmaking van de schijf van vijf:

- Normaliseren en niet problematiseren, richten op beschermende factoren en sterke kanten van gezinnen en huishoudens
- Vertrouwen in de professional.
- We sluiten aan bij de beweging van zo kort als mogelijk en zo lang als nodig inzet vanuit gedwongen hulpverlening. Het gaat erom dat ieder kind zo veilig mogelijk thuis of zo thuis als mogelijk kan opgroeien.
- Wij dragen zorg voor goede rechtsbescherming van cliënten

2. Wat gaan we doen?

Partners

De proeftuin wordt uitgevoerd in samenwerking met VTRR, JBRR de Raad voor de Kinderbescherming en de wijkteams in gebieden of gemeenten die in de proeftuin meedoen. Het is overigens nog onbekend welke gebieden en gemeenten in de proeftuin participeren, omdat wij de te nemen stappen uitdrukkelijk met onze partners samen willen doen. Daarnaast is het van belang om de samenwerking met de hulpverlening goed te organiseren, bijvoorbeeld de zorg voor volwassenen zoals de GGZ, WMO, inkomen (bij armoede).

Doel van de proeftuin

Het beproeven van een effectieve/integrale samenwerking tussen de lokale teams en Veilig Thuis, Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond en de Raad voor de Kinderbescherming. Dit

betreft een vroege integrale samenwerking door vroegtijdig te signaleren en sneller advies te geven waarbij we willen inzetten op de (pre) civiele en strafrechtketen. Doel is ook het verbeteren van de kwaliteit van het werk en het werkproces in de keten.

Scope

Samenwerking in de keten, specifiek gericht op het proces om te komen tot kwalitatief betere onderzoeken en het effectiever en kwalitatief beter uitvoeren van onderzoek.

In het toekomstscenario is minder invulling gegeven aan de verbinding met de strafrechtketen (o.a. jeugdreclassering) als onderdeel van de samenwerking. Wij zien de jeugdreclassering als onderdeel van de bredere opdracht tot jeugdbescherming, omdat (dreigend) delictgedrag ook een ontwikkelingsbedreiging is. Daarbij is het van belang oog te hebben voor de context van het gezin en de veiligheid binnen het gezin. Om die reden zullen we toetsen of en hoe de jeugdreclassering onderdeel is van deze proeftuin.

Met name in de regio Rotterdam Rijnmond worden wij veelvuldig geconfronteerd met (dreigend) delictgedrag, mede om deze reden is het voor partijen bijna noodzakelijk om hiermee in de proeftuin te experimenteren. Het gaat over zaken waarin sprake is van een dreigende criminele ontwikkeling. Investering in de aanpak van criminaliteit verdient alle aandacht gezien de recente ontwikkelingen in de regio (wapenproblematiek en uithalers)².

Voor beide onderwerpen geldt dat de onderzoeksvragen nog moeten worden uitgewerkt.

Doelgroep

Doelgroep voor deze proeftuin zijn gezinnen met en zonder kinderen (0-23 jaar).

Onderwerpen van de proeftuin:

1. Bredere samenwerking aan de voorkant

De samenwerkende partners (in een nader te bepalen constellatie) sluiten vroegtijdig aan bij het wijkteam en brengen specialistische kennis vanuit/ over de achterkant naar de voorkant. Oftewel: haal erbij i.p.v. draag over. Doel is zoveel mogelijk te trachten om onderzoek (door de civiele, maar ook door de justitieketen) uit te stellen, voorkomen. Gezamenlijk vroegtijdig herkennen van trends, fenomenen, ontwikkelingsbedreiging en onveiligheid. Gezamenlijke risicotaxatie en integrale aanpak. Van overlast tot nazorg na detentie, van zorgen uit het wijknetwerk tot aan kinderbeschermingsmaatregel en alles daartussenin. Deze brede integrale aanpak vindt een voorbeeld bij Samen in Crisis.

De expertise van de jeugdreclassering, vaak pas actief na de opmaak van een proces-verbaal, kan zodoende naar voren gehaald worden en kan 'preventie met gezag' een gezicht geven en richten op het hele gezin. Met andere woorden: zo vroeg mogelijk expertise toevoegen bij signalen van dreigende criminele ontwikkeling bij minderjarigen of bij systemen waar minderjarigen opgroeien. Door hier tijdig op te interveniëren (integrale aanpak) kan bijvoorbeeld

---

² Demissionair minister Grapperhaus spreekt over "preventie met gezag". (De Volkskrant, d.d. 6 oktober 2021) Vroeg beginnen is het uitgangspunt, het is nodig om snel en laagdrempelig te reageren op grensoverschrijdend gedrag – dus niet alleen criminaliteit, maar ook gedragsproblemen – Bron: Marie-Christine van der Veldt NJI, Integraal samenwerken, Versterken van "de voorkant" de lokale teams door toevoegen / naar voren halen van kennis en expertise.

worden voorkomen dat een proces-verbaal wordt opgemaakt, de justitiële keten wordt belast en de veiligheid in de geselecteerde wijken geoptimaliseerd wordt.

“Het is nodig om snel en laagdrempelig te reageren op grensoverschrijdend gedrag – dus niet alleen criminaliteit maar ook gedragsproblemen. Kijk dan welke risico- en beschermende factoren er zijn bij het kind, in het gezin en in de omgeving. Krijgt het kind bijvoorbeeld weinig ouderlijk toezicht? Woont het in een omgeving met veel criminaliteit op straat, waar dealers rondrijden met veel geld op zak? En waar zit de kracht van de wijkgemeenschap? Welke beschermende factoren helpen kinderen en jongeren zich positief te ontwikkelen?” (De Volkskrant, d.d. 6 oktober 2021)

2. Effectiever en efficiënter onderzoek t.b.v. kwaliteitsverbetering van het proces vanuit clientperspectief

Onderdeel van de proeftuin is hoe onderzoek beter te maken voor gezinnen en kinderen. Eerder onderzoek heeft aangegeven dat dubbelingen slechts in een klein deel van de onderzoeken het issue is. Daarom zoeken we het antwoord op deze vraag ook binnen het proces om te komen tot en de uitvoering van het onderzoek (clientreis).

De keten kan en moet korter: het proces van onderzoek, analyse en uitvoering door de verschillende organisaties is een tijdrovend proces. Dit leidt tot vertraging, dubbel werk stapeling van wachtlijsten, en daarmee kwaliteitsverlies. Door onderzoekstaken en expertise van VT, RvdK en GI, daar waar mogelijk, te bundelen kunnen we ontdebelen, versnellen en de kwaliteit verbeteren. Het daarnaast toevoegen van kennis, kunde en expertise heeft versterking van het lokale team tot gevolg en draagt daarmee bij aan kwaliteitsverbetering voor alle gezinnen.

Gedurende de proeftuin onderzoeken we (RvdK, GI en VT) of bij noodzakelijk onderzoek activiteiten beter op elkaar kunnen worden afgestemd dan wel kunnen worden ontdebeld. Daarbij onderzoeken we of er mogelijkheden zijn voor een doorgaande lijn van kennis/informatie deling over huishoudens (kinderen, gezinnen maar ook huishoudens zonder kinderen) van wijkteams naar een mogelijk te vormen veiligheidsteam. Streven is om in dezelfde bewoordingen en via zelfde formats te werken, met aandacht voor feiten-, medisch, psychologisch en forensisch onderzoek. We kijken bij onderzoek naar het hele systeem, bijvoorbeeld, we zetten niet alleen veiligheidsinterventies in als het probleem een GGZ – probleem bij de volwassenen is. Naast gedegen dossiervorming waarbij feiten en meningen worden gescheiden gaan we dus ook onderzoeken of en welke andere expertises we in het onderzoek / keten willen betrekken.

We onderzoeken tot slot met cliënten hoe we het beste client regie kunnen laten houden en daar waar niet mogelijk, hoe zij zich toch gezien en gekend blijven voelen. Een en ander vergt nog nadere uitwerking.

Binnen de pilot willen we onderzoeken of meer aandacht voor diagnostiek aan de voorkant leidt tot effectiever inzetten van zorgaanbod, ook wanneer de casus onverhoopt in het gedwongen kader beland. Er wordt daar waar nodig expertise toegevoegd (haal erbij i.p.v. draag over) en daarbij onderzoeken we en leggen we relaties naar de beschikbare ketenpartners en netwerken. In de aanloop van de proeftuin zal de samenwerking worden gelegd met relevante ketenpartners en netwerken.

Verbindingen

De proeftuin ‘We doen het beter’ is één van de zes proeftuingebieden in het kader van het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. We leren van ontwikkelingen in de andere proeftuingebieden/regio’s.

3. Manier van werken en agile werken³

We werken in de proeftuin als in een verandertraject met zicht op een stip aan de horizon (zie deel 1 ‘de ambitie’). Agile werken betekent flexibel werken in een multidisciplinair team met korte cycli. We verleiden elkaar en anderen om met elkaar op pad te gaan, om vanuit onze gemeenschappelijke analytische en creatieve vermogens tot een idee te komen voor de eerste stap richting het beeld van de toekomst. Na het zetten van deze eerste stap ontstaat een nieuwe context (en waarde voor de client) en wordt de volgende stap bedacht. Het is dus geen blauwdruk met een vastgelegd plan van aanpak, maar een kort cyclisch leerproces, waar in eerste instantie de professionals en de cliënten in de lead zijn. Met het onderhanden werk gaan zij aan de gang. We sturen op de kwaliteit en het leerproces om te komen tot betere kwaliteit van de genoemde thema’s uit de ambitie. We sturen niet op de hoeveelheid zaken die in de proeftuin gedaan moeten worden vanwege dit leerproces. Uiteindelijk zullen we wel met elkaar moeten komen tot een bepaald aantal zaken om iets te kunnen zeggen over het succes of het niet succesvol zijn van de proeftuin.

4. Monitoring en evaluatie

De monitoring is gericht op deze agile manier van werken en zal altijd uitgaan van het toevoegen van waarde voor de client, zijn netwerk en de omgeving. Indicatoren zullen daarop gericht zijn. Na elke korte cyclus van 3 tot 4 weken is een monitor- en leermoment gepland. Dan wordt gekeken of de nieuwe manier van werken leidt tot betere resultaten zoals beschreven in de ambitie. De opgehaalde ervaringen bij cliënten, betrokken partners en professionals zijn medebepalend in het aangeven van aanpassingen en verbeteringen. Het gehele projectteam zal over de looptijd van proeftuin vijf keer (en vaker indien nodig) een gezamenlijk overleg hebben over de monitoring onder leiding van de projectleider. Er zal samengewerkt worden met deskundigen/wetenschappers op dit gebied die ons ondersteunen.

Indicatoren tijdens de monitoring zullen vooral gericht zijn op de outcome en niet op de output / throughput. We sluiten in eerste instantie aan bij de indicatoren zoals deze bekend zijn in de jeugdhulp:

1. Uitval of bereik
2. Clienttevredenheid (over het nut van de hulp)
3. Doelrealisatie
  1. De mate waarin cliënten zonder hulp (veiligheidsplan) verder kunnen
  2. De mate waarin er na beëindiging geen nieuwe start plaatsvindt (herhaald beroep)
  3. De mate waarin problemen in het gezin verminderd zijn en zelfredzaamheid of participatie is toegenomen
  4. De mate waarin de doelen uit het veiligheidsplan bereikt zijn

We kijken of de reeds in Nederland ontwikkelde digitale initiatieven daarbij behulpzaam zijn, omdat zij laagdrempelig zijn, een goede respons opleveren en weinig administratieve last

---

³ Agile staat letterlijk voor wendbaar, lenig en flexibel. Agile organiseren is een manier van denken, werken en organiseren. Het stelt organisaties in staat om snel en effectief in te spelen op veranderingen in de buitenwereld. Daarbij staat tevredenheid van klanten voorop, met oog voor het welzijn van de medewerkers en de gezonde resultaten van de proeftuin zelf.

opleveren. Bijvoorbeeld: ervaringwijzer.nl. Naast een 'harde' meting op indicatoren organiseren we spiegelgesprekken en brede(re) reflectiesessies.

5. Randvoorwaarden

Randvoorwaarden voor de uitvoering van deze proeftuin zijn in ieder geval:

- Commitment en ondersteuning van de partners in deze proeftuin en van de ministeries van J&V, VWS en de VNG (het landelijk programmateam);
- Een fysieke werkruimte per gebied;
- Een stuurgroep, die de doelstellingen, voortgang bewaakt en besluiten neemt en de professionals uit de voorhoede ondersteunen.
- Een projectteam, dat de medewerkers en het proces (op samenwerking) begeleidt en in concrete zin ondersteunt door mogelijke hick-ups in het proces met hen op te lossen.
- Een projectleider die het veranderkundig traject begeleidt en verantwoordelijk is voor de monitoring in de agile manier van werken
- Een projectsecretaris die de besluitvorming in de stuurgroep begeleidt.
- Professionals die willen veranderen en die in de voorhoede willen lopen
- Ervaringsdeskundigen (met relevante opleiding) die meedenken en meedoen en in diezelfde voorhoede willen lopen
- Betrokkenheid van de cliëntenraad / - raden
- Uit de systemen dient, indien nodig, informatie gehaald te kunnen worden die benodigd is voor het effect onderzoek.
- Duidelijkheid vanuit het ministerie van J&V m.b.t. de subsidievereisten en verantwoording.

6. Organisatie/ governance

De organisatie gedurende de proeftuin ziet er als volgt uit.

Stuurgroep

Hierin nemen plaats de bestuurder van iedere organisatie en de GRJR: Arina Kruithof, Debbie Maas, Jan Koeman/Barbara Gussenhoven en Sandra Hammer/Marjolijn de Jong, de directeurs van de betreffende gebieden / gemeenten die gaan deelnemen aan de proeftuin en een vertegenwoordiging van cliënten (of ervaringsdeskundigen?).

- Bewaakt de doelstellingen en voortgang van het project
- Stuurt en ondersteunt de projectleider
- Maakt richtinggevende keuzes
- Accepteert/besluit over de resultaten

Voorzitter en secretaris van de stuurgroep: in de eerste volgende bijeenkomst wordt besproken op welke wijze het voorzitterschap belegd wordt. De secretaris van de stuurgroep wordt nog nader bepaald door de leden van de stuurgroep.

Projectleider / verandermanager

De projectleider wordt nog aangesteld door de stuurgroep

Rol van de projectleider / verandermanager

- Is de veranderkundig projectleider, draagt zorg voor de agile manier van werken, is voorzitter van het projectteam.
- Zorgt voor de monitoring tijdens de proeftuin
- Zorgt voor de voorbereiding, facilitering, evaluatie en rapportage van de proeftuin.
- Informeert de stuurgroep over de voortgang van de proeftuin en legt verantwoording af.

- Faciliteert en bewaakt de voortgang van het project. Verder signaleert de projectleider knelpunten en lost deze op in overleg met het projectteam. Waar nodig verzoekt de projectleider de stuurgroep om besluitvorming.
- Onderhoudt contact met het landelijk programmteam over de voortgang van de proeftuin en stemt met de GRJR-vertegenwoordiger en de andere partners in de proeftuin af, wanneer hij het landelijk programmteam informeert
- Richt, in overleg met het landelijk programmteam, de juiste onderzoeks- en evaluatieaanpak in en draagt zorg voor de uitvoering ervan en toegang tot benodigde gegevens.
- De projectleider wordt ondersteund door een projectsecretaris die de besluitvorming in de stuurgroep voorbereidt.

Projectteam

Hierin zijn de betrokken organisaties, gebieden/gemeenten en ervaringsdeskundigen vertegenwoordigd.

Rol van het projectteam:

- Betrekt en begeleidt de medewerkers van de eigen organisatie in de dagelijkse samenwerking en uitvoering van de nieuwe rol en werkwijze.
- Begeleidt het proces in de verandering van de organisatiestructuur- en cultuur en de afstemming hierin.
- Zoekt veelvuldige afstemming met de projectleider

Rollen en verantwoordelijkheden

Het uitvoeringsteam

Het helder krijgen van de rollen van iedere organisatie zal nader uitgewerkt dienen te worden. De gedachte is om de volgende medewerkers in de proeftuin in te zetten: werkbegeleiders, gedragswetenschappers, jeugdbeschermers, VT-medewerkers, raadsonderzoekers, ervaringsdeskundigen, juristen en beleidsmedewerkers. Per gebied zal er één (samenwerkings-)team gevormd worden en voor de proeftuin in z'n geheel een pool van gedragswetenschappers, vertrouwensarts en juristen gevormd die voor vragen beschikbaar zijn.

Het uitvoerende medewerkers zijn in de lead. Besluitvorming wordt van onderop voorbereid, daar waar nodig. We werken vanuit het principe vertrouwen in de professional, en de professional heeft dan ook het mandaat om te doen wat nodig is binnen de context van de ambitie. Daar waar het uitvoeringsteam vastloopt overlegt zij met het projectteam en waar nodig worden knelpunten voorgelegd aan de stuurgroep.

Het Lokaal Team

Het lokaal team vormt het vaste gezicht voor het gezin waarbij het kwaliteitskader 'werken aan veiligheid voor lokale teams' centraal staat en indien nodig specialistische expertise erbij wordt gehaald.

Het Lokaal Team hanteert een brede blik en heeft basiskennis over jeugd- en volwassenproblematiek, het hulpaanbod, bestaanszekerheid, voorschoolse voorzieningen, onderwijs, huisvesting en vrouwenopvang. Het Lokaal Team doet een eerste onderzoek en inventariseert wat het gezin nodig heeft.

In geval van zorgen over de veiligheid in het gezin en/of een ontwikkelingsbedreiging bij het kind, onderzoekt het team, samen met het gezin, welke feiten aanleiding geven tot bezorgdheid.

Is dit het geval dan wordt het uitvoeringsteam ingeschakeld om in gezamenlijkheid onderzoek te doen wat leidt tot een integraal plan van aanpak.

GRJR

De GRJR (als verlengstuk van gemeenten) heeft de opdracht om de samenwerking in en effectiviteit van de keten te verbeteren. Tevens is de GRJR opdrachtgever van JBRR en VTRR. Vanuit haar overstijgende verantwoordelijkheid bewaakt de GRJR de doelen en resultaten van het project, onderhoudt ze hier, samen met de projectleider, contact over het landelijk programmteam en is zij de subsidieaanvrager bij J&V.

Het landelijk programmteam

Het landelijk programmteam bestaat uit de ministeries van J&V, VWS en de VNG. Dit programmteam is betrokken om de verschillende proeftuinregio's te begeleiden, kan desgevraagd deelnemen aan verschillende regionale overleggen, denkt mee over veranderingen, verbeteringen en oplossingen gedurende de proeftuin. Daarnaast dragen zij zorg voor expertise en tijd t.b.v. het ontwikkelen van het verbeterde werkproces en zorgt voor juridische expertise t.b.v. toetsing van veranderingen in de werkwijze. Tot slot verstrekken zij de subsidie voor de proeftuin.

7. Communicatie

Communicatie is een vak apart. In de complexe werkelijkheid waar wij in leven gaat het niet om uitdragen en implementeren, maar om verleiden en samen ontwerpen, ontwikkelen en doen. De bestuurders en projectdeelnemers hebben de rol om de eigen organisaties te verleiden om mee te denken en mee te leven in de nieuwe manier van werken, vanuit gedeelde waarden en overtuigingen. Een communicatie-expert vult hierin een ondersteunende rol.

8. Activiteiten

Conform de agile manier van werken zijn de meeste activiteiten nog niet nader uitgewerkt. De eerste activiteiten zijn:

1. Gesprek met de gemeenten m.b.t. de proeftuin: wie wil deelnemen?
2. Verdiepende bijeenkomst / heidag met de stuurgroep, projectgroep, en de managers van de betrokken gemeenten/gebieden om met elkaar de ambities & overtuigingen en waarden van waaruit gewerkt gaat worden, te bespreken en verder uit te werken
3. De overigens activiteiten worden daarna verder uitgewerkt, zie bijlage A

Best practices uit eerdere samenwerkings(pilots) zoals "Samen in Crisis" of Filomena worden meegenomen naar de praktische uitvoering van de proeftuin.

Activiteiten	Toelichting	Periode
Inrichting projectgroep en nader uitwerken van projectplan	Aanscherpen van het projectplan, uitwerken manier van werken (agile en actieonderzoek) en inrichten van de juiste structuur voor aansturing, afstemming, ontwikkeling, uitvoering en monitoring	01/11/2021-01/12/2022

Communicatie en draagvlak	Afstemming met cliënten, regio, gemeenten, wijkteams, jeugdhulp en vGGZ en jGGZ	01/11/2021-01/01/2022
	Uitwerking communicatieplan.	
Uitwerken van het integrale werkproces	Beschrijven van het integrale werkproces: Rollen/taken, benodigde kennis en ontwikkeling, randvoorwaarden, overlegstructuur etc. 1. Juridische toetsing ten aanzien van wettelijke taken 2. Vereisten aan proeftuinen beschrijven	01/12/2021-01/02/2022
Inrichten van multidisciplinair team in de proeftuinen	Zorgvuldige keuze en voorbereiding voor start proeftuinen op een aantal plekken in de regio	01/12/2021-01/02/2022

DEEL 3 DE BEGROTING

Type kosten	Inzet 2021 en 2022	Kosten
Projectleider / verandermanager	+/- 61 weken (14 maanden) a 16 uur per week (gemiddeld), uurtarief € 110,- per uur	€ 107.360
Projectsecretaris NB een goede projectsecretaris kan ook de procesbegeleider van de bijeenkomsten zijn en vervalt onderstaande post	+/- 61 weken (14 maanden) a 16 uur per week (gemiddeld), uurtarief € 80,- per uur	€ 78.080
Ondersteuning t.b.v. monitoring en meting	Capaciteit aanvullend op inzet vanuit landelijk programma.	€ 12.000
Communicatieadviseur (externe inhuur of van de eigen organisaties)		€ 20.000
Vergoeding cliëntparticipatie	1fte ervaren ervaringsdeskundige schaal 7 inclusief overhead 1 fte cliëntenraad / participatie: vrijwilligersvergoeding €1.200 euro per jaar	€ 57.000 € 2.400
Extra inzet in de uitvoering van medewerkers van deelnemende organisaties	2 fte wijkteam x schaal 9 1 fte Rvdk x 1 fte GI x 1 fte VT x Totaal 3 x - schaal 10 (uitvoerend werker) inclusief overhead € 104.051,60	€ 200.000 € 312.155
	1 fte Ondersteuner, schaal 5	€ 48.000
Pool van ondersteuning van gedragswetenschapper / vertrouwensarts / juristen	1 fte a - schaal 11 inclusief overhead € 113.986,53	€ 113.987
Deskundigheidsbevordering: (Scholing – training, intervisie etc. gedurende looptijd proeftuin)	Training voor 10 fte, verdeeld over VT- JBRR – RVDK – wijkteams Gemiddeld 16 uur per deelnemer. Uurtarief € 90,-	€ 20.000
Onvoorzien		€ 29.018
Totaal		€ 1.000.000

